

Årsberetning

Funktionen som referencelaboratorium for kemiske miljømålinger blev etableret i 1976. Den udbydes af Miljøministeriet, Naturstyrelsen som en kontrakt, hvis indhold fastlægges fra år til år. Funktionen varetages i øjeblikket af Eurofins Miljø A/S.

Referencelaboratoriefunktionen omfatter alle miljøkemiske analyser i prøvetyper, som indgår i den offentlige miljøkontrol, med undtagelse af luft.

Det er Referencelaboratoriets opgave inden for de beskrevne områder at rådgive Naturstyrelsen og andre brugere i relation til administration af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. Referencelaboratoriet udarbejder notater, datablade mv. og gennemfører undersøgelser og udredninger med det formål at opnå den nødvendige analysekvalitet og at bidrage til ensartede retningslinjer for arbejdet. Om nødvendigt kan Referencelaboratoriet arbejde med at forbedre eksisterende metoder. Referencelaboratoriet holder sig orienteret om udviklingen på området, bl.a. ved deltagelse i standardiseringsarbejde. Det er endelig Referencelaboratoriets opgave at vejlede modtagere af analyseresultater, fx med hensyn til hvilken analysekvalitet, der kan opnås med de enkelte analysemetoder.

En styregruppe rådgiver Referencelaboratoriet i relation til de enkelte opgaver. I 2013 bestod styregruppen af følgende medlemmer:

Lis Morthorst Munk, Naturstyrelsen (formand)
Anne Christine Duer, Naturstyrelsen
Kirsten Jebjerg Andersen, DANAK
Kirsten Harbo, Lemvig Kommune (udpeget af KL)
Linda Bagge, Miljøstyrelsen
Helle Kølbæk Thomsen, Vandsamarbejdet A/S (udpeget af Eurolab)
Jette Thønnings, Eurofins Miljø A/S (udpeget af Eurolab)
Annika Lindholm, Nordvand A/S (udpeget af DANVA)
Pernille Weile, Foreningen af Vandværker i Danmark
Ulla Lund, Eurofins Miljø A/S (for Referencelaboratoriet)
Stine Kjær Ottsen, Eurofins Miljø A/S (for Referencelaboratoriet, orlov fra 1/2 2013)
Maj-Britt Fruekilde, Eurofins Miljø A/S (for Referencelaboratoriet, fra 1/2 2013)

REFLAB

Bistand til Naturstyrelsens administration af analysekvalitet

Metodedatablade

Referencelaboratoriet udarbejder metodedatablade for parametre, hvor standardmetoder ikke specificerer alle forhold ved analyse, forbehandling, opbevaring mv. i tilstrækkeligt omfang.

I 2013 er foretaget mindre justeringer, fx udvidelse af anvendelsesområde, for følgende metodedatablade:

- M018 Metaller (total) i ferskvand,
- M033 NVOC i perkolat, marint vand mv. og
- M039 Alkalinitet < 0,5 mmol/L.

Samtidig er anvendelsesområdet for

- M037 Alkalinitet

indskrænket, sådan, at det fremover først kan anvendes, når alkaliniteten er højere end 0,5 mmol/L.

Beregningsmetode er tilføjet i metodedatablad

- M038 Carbonat.

I metodedatablad

- M023 TN i jord og slam og
- M035 Farvetal

er metodehenvisninger opdateret, således at nyere metoder også kan anvendes i det omfang, der er information om tilfredsstemmende analysekvalitet og sammenlignelighed til rådighed. Ændringerne er offentliggjort i 2014.

Endelig er udarbejdet følgende nye metodedatablade:

- M060 Miljøfremmede organiske stoffer i vand,
- M061 Anioniske detergenter (MBAS) i grundvand og drikkevand,
- M062 Chloralkaner C10-13 i vand og
- M063 Methan i vand.

Metodedatabladene er offentliggjort i 2014.

Vejledende notater til bekendtgørelse om analysekvalitet

Referencelaboratoriet udgiver på sin hjemmeside vejledende notater med administrativ tydeliggørelse af specifikke bestemmelser i Miljøministeriets bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger, bkg. nr. 900 af 17. august 2011.

I 2013 er udarbejdet et notat, som uddyber forståelsen af kravet til dokumentation af ekspanderet måleusikkerhed for ustabile parametre. Notatet knytter sig til bilag 1.1.6 i bekendtgørelse om kva litetskrav til miljømålinger. Notatet er udgivet i 2014.

REFLAB

Bistand til NOVANA

Referencelaboratoriet har bistået Naturstyrelsens lokale enheder ved planlægning af enhedernes kvalitetskontrol for feltmålinger til det nationale program for overvågning af vandmiljøet.

Rådgivning til revision af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger

Referencelaboratoriet yder rådgivning til Naturstyrelsen ved besvarelse af henvendelser vedrørende bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger.

I 2013 er specifikt ydet rådgivning i forbindelse med Naturstyrelsens arbejde med bekendtgørelse om byggevarer i kontakt med drikkevand, samt metodemæssige spørgsmål med tilknytning til drikkevandsbekendtgørelsen.

Tværgående opgaver vedrørende udførelse af analyser og målinger

Referencelaboratoriet ydede som hidtil bistand til laboratorier, kommuner, offentlige styrelser og andre interessenter, som fremsatte ønske om rådgivning.

Referencelaboratoriet er fortsat medlem af DANAKs "Sektorudvalget for teknisk prøvning på miljøområdet".

Bistand til internationalt relaterede opgaver

Drikkevandsdirektivets bilag er under revision, og Referencelaboratoriet har i den forbindelse bistået Naturstyrelsen ved kommentering af forslag og udkast til direktivets Bilag III, som indeholder specifikationer for analyse. Revisionen startede i 2012 og er fortsat i 2013.

Vurdering af målemetoder

Standardisering

Referencelaboratoriet har deltaget i Dansk Standards udvalgsarbejde vedrørende miljøkemiske analyser, herunder særlig overvåget standardisering med indflydelse på krav til analysekvalitet og analysemetoder. Arbejdet udføres i standardiseringsudvalget Miljøundersøgelser, S-471.

Informations- og kursusvirksomhed

NYT fra REFLAB

Referencelaboratoriet udgav i 2013 tre numre af NYT fra REFLAB:

- 2013/1: Årsberetning 2012 for referencelaboratoriet.
- 2013/2: Kulbrinter i jord. Definition af den flygtige oliefraktion.
- 2013/3: Bestemmelse af usikkerhed ved prøvetagning af spildevand.

Desuden er udsendt to nyhedsmails med information om nye metodetablade, rapporter og notater på hjemmesiden.

Hjemmeside

Referencelaboratoriets hjemmeside (www.reference-lab.dk) giver brugere adgang til information om Referencelaboratoriets arbejde, og her publiceres referencelaboratoriets leverancer. Der er bl.a. oplysninger om metoder, metodetablade, vejledende notater, rapporter fra referencelaboratoriet, NYT fra REFLAB mv. Hjemmesiden opdateres løbende.

Hjemmesiden er forsynet med en mulighed for at stille spørgsmål til Referencelaboratoriet. Spørgsmål af generel interesse vil blive gjort tilgængelige på hjemmesiden.

På hjemmesiden findes desuden mulighed for at tilmelde sig en tjeneste, som udsender besked på e-mail, når der sker ændringer på hjemmesiden.

Metode- og analyseudvikling

Planlagt justering af bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger

Referencelaboratoriet har bistået Naturstyrelsen ved forberedelsen af ændring af bkg. nr. 900 om kvalitetskrav til miljømålinger. Baggrundsmateriale til ændringen består af en række notater med Referencelaboratoriets anbefalinger. De fleste notater blev udarbejdet i 2012, og de kan alle findes på Referencelaboratoriets hjemmeside.

Efter høring af den ændrede bekendtgørelse bistod Referencelaboratoriet med teknisk baggrund for Naturstyrelsens håndtering af høringssvar.

REFLAB

Metode til bestemmelse af olie/fedt i spildevand

Der har været rejst tvivl om robustheden for metode til bestemmelse af olie og fedt i spildevand (DS/R 209, tidligere RefLab metode 5) for prøver med meget højt indhold af olie eller fedt. Referencelaboratoriet har på forskellig måde forsøgt at løse problemet siden 2011. I 2013 er udarbejdet udkast til en revision af metoden med henblik på at reducere valgmuligheder inden for metodens rammer. Forslaget har ikke vundet fuld tilslutning hos adspurgte miljølaboratorier, og arbejdet fortsætter i 2014.

Metodeanvisninger til bestemmelse af methan i drikkevand

Methan anvendes til kontrol af drikkevand og grundvand, der anvendes til drikkevandsfremstilling. Imidlertid findes ingen metode til bestemmelse af methan i vand fra de internationale standardiseringsorganer (ISO og CEN) eller andre alment anerkendte metodesamlinger (fx Standard Methods). Referencelaboratoriet har i dialog med de laboratorier, der er akkrediteret til methanbestemmelse, udarbejdet et metodedatablad, der indeholder anbefalinger for bestemmelse af methan.

Metode til bestemmelse af usikkerhed ved spildevandsprøvetagning

Med baggrund i Referencelaboratoriets arbejde gennem flere år er udarbejdet en forskrift for bestemmelse af usikkerhed på udtagning af en sammensat spildevandsprøve. Forskriften er udgivet som RefLab Metode 7:2013 og ligger på hjemmesiden.

Metode til bestemmelse af total nitrogen i slam og jord

Der er udgivet to nye DS-metoder til bestemmelse af total nitrogen i faste prøvetyper som fx slam og jord: DS/EN 16168:2012, bestemmelse ved tørforbrænding, og DS/EN 16169:2012, bestemmelse som Kjeldahl-nitrogen. Referencelaboratoriet har samlet tilgængelig information om analysekvalitet og sammenlignelighed af de to metode i forhold til de to metoder, der hidtil har været krævet anvendt iht. metodedatablad M023. Arbejdet er beskrevet i en rapport og mundede ud i en anbefaling om revision af metodedatabladet.

Telefon: 70 22 42 66
Fax: 70 22 42 55
E-mail: kemi@reference-lab.dk
Adresse: Ladelundvej 85
6600 Vejen

www.reference-lab.dk